

چاوا

خيرآ هه يڤا ره مه زانی
ب دهست خوقه بينين؟

کومکرن و ئاماده کړن

شيشان شيخه ميري

چاوا

خیرا هه یقا ره مه زانن^v

ب دهست خوڤه بینین ؟

کومکرن وئاماده کرن

شیخان شیخه میری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ (١٨٣) أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ
طَعَامُ مَسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (١٨٤) شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ
هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمْ
الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ
يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ
وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

[البقرة : ١٨٣-١٨٥]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إن الحمد لله، نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا، وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضلَّ له، ومن يضلِّل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ .

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا، يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾^(١).

اما بعد :

خاندەفانی هیژا ئەفهە هەیفما ڕەمەزانا پیروز یا بەرمف مەفهە دەهیت ،
ودقیئت ئەم ژێ ب خوشحالی و دلەکی پەری باومری فە پێشەوازییا وی
بکەین ، چونکی ئەف هەیفما پیروز هەیفما دلوفانیی و لیخوش بوونا
خودایی مەزنە بو بەندەمیی وی ، بەلی ئەف دلوفانییە و لیخوش بوونە
بو وان کەسانە یی پادبن ب گوهداریکرنای خودایی مەزن ب
روژیگرتن و وعیادمتی دێ ژ نقیژ و زمکات و کارین چاک .

(١) خطبة الحاجة ، للشيخ الالباني: (ص ٣).

ڦيڄا من ب فھر زانی ڀاڻم ب ڪومڪرن وٽاماده ڪرنا بابھ ته ڪي
 ڪو به حسيٰ ڦھر وڦيمهتيٰ هيڦا ڀممهزانيٰ و ڀوڙيٰ وٽه ڪام
 وٽاداب ومفا وڇاوانيا خو ٽاماده ڪرنيٰ بو روڙيگرتنا هيڦا
 ڀممهزانيٰ بڪهت ڙ سونھت و واجيبات وٽو تشتين ڪو روڙي ڀي
 دشڪيت وشهڦا (ليلة القدر)، وههروسا زهڪاتا فتريٰ بو هنديٰ
 ڪو مروڦيٰ موسلمان ب چاف ڀوني وب شيوميه ڪيٰ زانستي
 پيشهوازيٰ ل ڦيٰ هيڦا ڀيروز بڪهن ودا توشي خهلهتي وگونهها
 نهبن د ڦيٰ هيڦيٰ دا ، ودا ويٰ خيرا مهزن يا دههڦا ڀممهزانا ڀيروز
 دا هه ب دمست خو ڦه بينين ، و ڙخودايٰ مهزن دخازم ڀوڙي
 وعيادمتيٰ مه ههميا قهليل بڪهت ، وخوشي وئيمناهيٰ ب سهر
 مللهتيٰ مه وههميٰ موسلمانا دا دارڀڙت . ول دوماهيٰ يا ڀاست
 ودروست ڙ دهڦ خودايٰ بلنده ، وخهلهتي وڙيبرڪرن ڙمن وشهيطاني
 يه ، وڙخوديٰ دخازم لمن ببورت ،

* قه‌درو قی‌مه‌ت و بهایی هه‌یفا پ‌مه‌زانئ :

هه‌یفا پ‌مه‌زانان پ‌یروز هه‌یقه‌کا مه‌زن وب قه‌درو بهایه دئ‌یسلامئ دا ،
وئ‌هف چهنده دیار دبیت دقان ثایه‌ت و هه‌دیسان دا :
۱. هه‌یفا پ‌مه‌زانان پ‌یروز هه‌یفا هاتته خارا قورئانئ یه : خودایئ
مه‌زن دبیزیت : ﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ﴾ . [البقرة : ۱۸۵].
ئانکو : هه‌یفا پ‌مه‌زانئ ته‌وه ته‌وا خودئ قورئان تئ‌دا ئینایه خار .

وئ‌ینانه‌خارا وئ دشه‌قا خودان قه‌در و‌پ‌یروز دا بو ، و‌مکی خودایئ
بلند دبیزیت : ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ . [القدر : ۱]. ئانکو : مه -
قورئان - یا ئینایه خار دشه‌قا خودان قه‌در دا .
وه‌روسا خودایئ بلند دبیزیت : ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ﴾ . [الدخان : ۳].
ئانکو : مه - قورئان - یا ئینایه خارئ دشه‌قه‌کا ب بها و‌پ‌یروزدا .
کو دکه‌فیه‌ت د هه‌یفا پ‌مه‌زانئ دا .

۲. د هه‌یفا پ‌مه‌زانئ دا دمرگه‌هئ‌ن به‌حه‌شتئ ده‌ینه فه‌کرن و‌یئ
جه‌ه‌نه‌مئ ده‌ینه گرتن ، وشه‌یطان تئ‌دا ده‌ینه گرئ‌دان : (ژ
کیسئ بابئ هورمیرمئ خودئ ژئ رازی بت گوت : پ‌یغه‌مبه‌رئ
خودئ ﷻ گوت : (إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فَتَحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ
وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ) . [رواه مسلم] .

ټانکو : ټهگر - ههڻا - ږمهزانی هات دمرگههیت بههشتی دی هینه فهکرن ، ودمرگههیت جهههنهمی دی هینه کرتن ، وشهیطان دی هینه گریدان .

۳. دههڻا ږمهزانی دا هر شهف هندک دهینه ئازا کرن ژ ټاگری جهههنهمی : ژ کیسی بابی هورمیری خودی ژی رازی بت گوت : پیغهمبری خودی ﷺ گوت: ((وَلِلّٰهِ عَتَقَاءُ مِنَ النَّارِ وَذَلِكْ عِنْدَ كُلِّ لَيْلَةٍ)) . [رواه ابن ماجه وصححه الالبانی] .

ټانکو : و خودی هندک ئازاگری بیټ ههین ژ ټاگری وټهوژی د هر شهفهکی دا - ټانکو : خودی هر شهفهکی ژ شهفیت ههڻا ږمهزانی هندکا ئازا دکت ژ ټاگری جهههنهمی - .

۴. روژیکرتا ههڻا ږمهزانی ټهگری غهفراندنا گونههیه : ژ کیسی بابی هورمیری خودی ژی رازی بت گوت : پیغهمبری خودی ﷺ دگوت: (الصَّلَاةُ الْخَمْسُ وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ مُكَفِّرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ) [رواه مسلم وغیره] .

ټانکو : هر پیچ نفیژ وخودبه بو خودبی وږمهزان بو ږمهزانی غهفراندن بو وان گونههیت دناقبره وان دا ټهگر خو ژ گونههیت مهن بدمته پاش .

ژ کیسې بابې هورمیره خودې ژې رازی بت گوت : پیغه مبهري
 خودې ﷺ گوت: (مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ
 ذَنْبِهِ) [متفق علیه] .

٥. ههيقا پرمه زانې شهقا خودان وپيروز يا تيډا تهوا عيادمتې وې ب
 خيتر ژ عيادمتې هزار ههيقا تهوېت تهف شهقه تيډا نهبت : ﴿إِنَّا
 أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (١) وَمَا أَذْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ (٢) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ
 شَهْرٍ﴾ [القدر : ١-٣] .

٦. ههيقا پرمه زانې نفيژيټ تهراويجا ييټ تيډا ، كو كرنا وان
 تهگهري غهفراندا گونههيټ بهري هنگي ههميانه - ييټ
 بچويك - ژ كيسې بابې هورميره خودې ژې رازی بت گوت :

پیغہمبہریٰ خودی ﷺ گوت: (مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ) [متفق علیہ] .

ٲانکو : ٲهویٰ نقیڑیٲ تہراویحا ل ٲمہزانیٰ بکہت ب باومری و
 ژبہر خیٲا ویٰ دیٰ -خودیٰ - بو وی گونہہیٲ ژبہری ہنگی
 غہفرینیت .

وہہروسا کرنا وان و نقیڑا عہیشا ب جہماعہت ل گہل ٲیمامی
 بہرامبہری خیٲا عیبادہتیٰ شہقیٰ ہہمیٰ یہ : ژ کیسیٰ بابیٰ ذہری
 گوت : پیغہمبہریٰ خودیٰ ﷺ گوت: (إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى
 يَنْصَرِفَ ، كُتِبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ) [صحیح الجامع (۱۶۱۵)] .

ٲانکو : ہندی زہلامہ ٲہگہر ل گہل ٲیمامی نقیڑیٲ تہراویحا
 کرن و ل گہل نقیڑا عہیشا ہہتا خلاس ببیت دیٰ ہیٲہ نقیٲسین
 بو وی ب عیبادہتیٰ شہقیٰ ہہمیٰ .

* چاوا خو ئاماده بکھین بو پرمهزانی :

۱. دوعا کرن ژ خودایی بلند ب هر دوعایهکا تو دزانی ومکی :
(اللهم سلمني الى رمضان وسلم لي رمضان وتسلمه مني متقبلا) .
۲. ئینانا چند ئنیهتهکا بهری هاتنا پرمهزانی ، چونکی
دحه دیسهکا قودسی دا یا هاتی، خودی دیژیت : ((إِذَا تَحَدَّثَ عَبْدِي
بَأَنْ يَعْمَلَ حَسَنَةً ، فَأَنَا أَكْتُبُهَا لَهُ حَسَنَةً مَا لَمْ يَفْعَلْ)) [رواه مسلم] .
ئانکو : ئهگهر عهدهکی من ئنیهتا خو ئینا کو کارهکی
چاک بکعت ، فیجا ئهز دی بو وی بخیر نفیسم خو ههکه نهکعت
ژی . وژوان ئنیهتین کو پیتمی یه مروف بینت ژبهری هاتنا ههیشا
پرمهزانی :

أ. ئنیهتا (ختم کرنا قورئانی) ژ جارهمکی پتر دگهل تیگههشتنا
رامانا پهیقین قورئانی .

ب. ئنیهتا تهوبهکرنهکا ژ دل وراست ژ ههمی گونههین بهری
نوکه ئهجامداین .

ج. ئنیهتا هندی کو ئهف ههیشه ببیت دمست پیکهک بو کرنا
خیرا وئهجامدانا کاری باش و بهردموامی پی دان ب پشتهفانییا
خودایی بلند ههتا پوژا ئهم دزقینه لایی وی .

د. ټنیه‌تا دستکه‌فتا پترترین چاکی وباشییا دځی هه‌یځی دا
چونکی پاداشت وخیریت ځی هه‌یځی چهند جارا زیډمتره ژ بیټ دی.

ه. ټنیه‌تا چاک کرنا رموشت ورمفتارین مروځی، وديار کرنا
سهرمدرییه‌کا باش ونهرم ل گهل خهلکی وخیزانا مروځی .

و. ټنیه‌تا کارکرنی بو ځی دینی پیروز وبه‌لاف کرنا وی دناف
خهلکیدا ب مفا ومرگرتن ژ ځی هه‌یځی چونکی ئیمانا خهلکی
دځی هه‌یځی دا زیډه دبیت .

ز. ټنیه‌تا دانانا بهرنامه‌یه‌کی پړی پهرستن (عیبادت) وزکر کرن،
ودمست پیځه گرتن ودمست ژی نه‌بهردان وپشتگوډ ځه هافیتن.
۳. خاندنا هنده‌ک پهرتوکین دینی ل سهر هه‌یځا پرمه‌زانی ژبه‌ری
هاتنا پرمه‌زانی ب تایبه‌تی ټهو پهرتوکین به‌حسی قه‌دروقیمه‌ت
وټه‌حکامین هه‌یځا پرمه‌زانی دکهن ، دا کو ټهم ب چاف پونی
ټامادمین بو پیځه‌وازیکرنا ځی هه‌یځی ب ئیماننه‌کا به‌رز ځه.
۴. نه‌خشه وپلانه‌ک بو خو ټاماده‌کرنی دځی هه‌یځی دا :
أ. هه‌روژ گوهدارییا (CD) سیدییه‌کی بکه کو به‌حسا فه‌زل
وبه‌ایی هه‌یځا پرمه‌زانی دکه‌ت ، ل مال بت یان دسیاری دا بت یان
ل دوکانی یان هر جهه‌کی دی ... هتد .

ب. خاندنا تهفسيرا وان ثايهتا يين كو بهحسىٰ روزيين ههيشا
ږمهزاني دكهن .

ج. روښستهك دگهل هندك ههقال وبرادرا بو هندى كا چاوا
خو حازر وئاماده بكهين و گوتن ودياركرنا هندك رينمايا بو
ههيشا ږمهزاني دا كو ئهم ږمهزانهكا وسما ببورينين ههرومكى
خودايى بلند ژ مه دقيت ، وئف روښسته دي هاندرمكى باش بت
بو مروفي دقي ههيشي دا .

د. داين كرنا هندك پارا بو قي ههيشي بو كرنا كارى خيري
ومكى : صدهقه جاريه ، بو ئافاكرنا مزگهفتهكى يان چاندنا
هندك دارا ..يان بهشداريكرن د نان دان وفتاره كرينى بو
روژيگرا دقي ههيشي دا ..يان كرنا هندك پهرتوك وناميلكين
ب مفا وبهلاف كرنا وان ل سهر خهلكى دا ..يان هاريكاريكركنا
ههزار خودان پيټميټ تايهت ..

٥. ئامادمبون ل وان دمرس و وانين دهينه خاندن ل مزگهفتى كو
ب ههلكهفتا ږمهزاني دهينه پيشكيشكرن .

٦. ئامادكاري ل مال ومكى خيزان وزاروكين خو وههروسما
دموروبهريڼ خو بو هندى كو ئاماده بن بو قي ههيشا پيروز ب ريكا
ئاخفتن وشيرمت كرن و گهنگهشهكرنى .

* پېناسه وحوكمې روژيېن ههيقا پرمهزانې :

پېناسا روژيې دزمانې عهري دا: خو گرته (الامساك) ه .
پېناسا روژيې دشهريعتي دا : خو گرته ژ خارن وفهخارن وچوونا
نقينا خيژانې ، دگهل ئينانا ئنيهتي ژ دمرکهتا سپيدا دروست
ههتا ئاڤا بوونا روژي .

وحوكمې روژيېن ههيقا پرمهزانې : روژيا ههيقا پرمهزانې
روکنهکه ژ روکنيټ ئيسلامي ، وفهرزهکه ژ فهرزين خودايي
بلند وبه لکه ل سهر ههنه ژ قورئان وسونهتي وکودمنگيا
موسلمانا :

خودايي بلند دييژيت : ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ﴾ [البقرة : ۱۸۳] . ورامانا : کتب ، ئانکو : يا فهرز
بووی . وههروسا خودايي بلنددييژيت : ﴿فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ﴾ [البقرة : ۱۸۵] . ئهفه ئهمره وئهمر ژي بو واجب بيني يه
(والامر للوجوب).

وييغهمبهري خودي ﷻ دگهلهك هديسان دا بهحسي روژي يي
کري ژ وان دمي دييژت : ئيسلام يا هاتي ئاڤاكرن لسهر پيټچ
ستوينا(رکن) وژوان ستوينا ژي بهحسي روژيا ههيقا پرمهزانې يي
کري .

وههروسا ڪو دمنگيا (ٿيجماعا) موسلمانا ههمي لسهر واجب
بونا ههيقا ڀممهزاني يه ، وههروسا ڪودمنگن لسهر هندي ڪو
ههچي ٿينڪارا وي بڪهت ڪافره . [صحيح فقه السنة ، ابو مالك ڪمال بن السيد].

وبو زانين : روڙيا ههيقا ڀممهزاني يا هاتي فهرزڪرني ل سالا دووي
هجري .

* ته حكامين روژيگرتي :

روژين ههيف ارمه زاني دوو روكن بيت ههين ، هه كه سه كي
ئهف ههردوو روكنه دروژي يا وي دا نهبن ، روژيا وي يا به طاله ونه
دروسته ، ئهف دوو روكنه ژي پيك هاتينه ژ :

١. ثنيهت ئينان : ژ بهر گوته پيغه مبهري خودي ﷺ : ((انما الاعمال
بالنيات وانما لكل امرئ ما نوى)) [متفق عليه] . ئانكو : هه كارمكي
ههبيت ل ديف ثنيهتا نه ، وهه مروفهك دي خودي ل دويث ثنيهتا
وي دمتي .

و ثنيهت ئينان ژي ب دلي يه د هه مي شهقين ارمه زاني دا وههتا بهري
بانكي سپيدي بدمت ، ودقيت مهرمما وي ب قى روژي تتي رازي
بوونا خوداي مهزن بت ودوير بت ژ ريبائي وسومعهتي . ژ بهر گوته
پيغه مبهري خودي ﷺ : ((من لم يجمع الصيام قبل الفجر فلا صيام له))
[رواه ابى داود والترمذي والنسائي ، وصححه الالباني].

ئانكو : ئهوي ثنيهتا خو نه ئينيت بهري سپيدي ، روژي بو وي نينه .
وشيخ (محمد بن صالح العثيمين)، خودي دلوفانيي پي بهت دييژيت:
(هندهك ژ زاناي دييژن ههركه سه كي ل شهفا ئيكي ارمه زاني
ثنيهت ئينا ئهف ثنيهت بهسي وي يه بو ههيف ارمه زاني ههمي ، ب
مه رجه كي ههكه هه مي روژيا بگرت وچ تشت نهبيتته ئه گهري

برپنا روژیا وی ، بهلئ ههکه روژهکئ ب ئهگهرئ عوزرهکئ
 روژیا خو خار ، دممئ دوو باره دمست ب روژیا دکهت دقئت
 دووباره ئنیهتا خو بینیت). [کتاب الصيام وکتاب الاعتکاف ابن عثيمين: ص ۸].
 ۲. خو دویرکرن ژ وان تشتا یئن روژی پئ دکهفیت ژ دمرکهفتنا
 سپیدا دروست ههتا روژ ئاڤا دبیت . ژبهه گوتنا خودایئ بلنددمئ
 دبیزیت : ﴿ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ
 مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَّامَ إِلَى اللَّيْلِ ﴾ [البقرة : ۱۸۷].
 ئانکو : وبخون وڤهخون ههتا پوناھیا دورست ل عهسمانی بو ههوه
 ئاشکهرا ببت، و ژ تارپیا شهقئ جودا ببت، پاشی خو ژ وان تشتان یئن
 روژی پئ دکهفت بدهنه پاش، وحهتا شهق ب ئاڤابوونا روژی دنئت هوین
 روژیی تمام بکهن.

* تهوتشتين روژی پي دکهفن :

۱. خارن و فەخارن : هەر کەسەکی بێ کو ژبیرا وی بچت
ئانکو ب حەزا خو تەشتەکی بخوت یان فەخوت روژیا وی دی
بەتال بت و دقیت پستی پرمەزانی قەزا بکەت ، بەلێ ئەگەر
کەسەکی ژبیرا وی چوو یان ژێ ب خەلەتی فە یان زوری لێ هاتە
کرن کو تەشتەکی بخوت یان فەخوت روژیا وی دروستە قەزا
ناکەت و کەفارەت ژێ بو نینە . ژبەر گوێتا پێغەمبەرێ خودی ﷺ
دەمی دبیژیت : (إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَضَعَ عَنْ أُمَّتِي الْخَطَأَ وَالنَّسْيَانَ، وَمَا أَسْتَكْرَهُوا
عَلَيْهِ) [رواه ابن ماجه وصححه الالباني] . ئانکو : هندی خودایی بلندە یا
راکری ل سەر ئوممەتا من خەلەتی و ژبیرکرن و زورداری لیکرن .
۲. دل پاکرن : هەر کەسەکی دلێ خو راکەت روژیا وی دی
کەفیت ، و دقیت روژیهکی پیشقە بگرت ، بەلێ ئەوی دلێ وی
بیی وی رابیت روژیا وی یا دروستە و چ ل سەر وی نینە ، ژبەر
گوێتا پێغەمبەرێ خودی ﷺ : ((مَنْ ذَرَعَهُ الْقَيُّءُ وَهُوَ صَائِمٌ فَلَيْسَ عَلَيْهِ
قَضَاءٌ وَمَنْ اسْتَقَاءَ فَلْيَقْضِ)) [رواه الترمذي وابن ماجه، وصححه الالباني].

۳. جیماع : چوونا نینا خیزانی ب روژ روژی پي دکەفیت ، دقیت
وی روژی قەزا بکەت ، و کەفارەتی ژێ بدمت ، ئەوژی ئەقەنە
لەیف تەرتیبی :

أ. ئازاد كرنا عهدهكی .

ب. روژیگرتتا دوو ههیشا (٦٠)روژا لسهه ئیك وبی قهقههتیان.

ج. دانا خارنئ بو (٦٠) ههژارا.

٤. چهیز (عادیئ ژنكا) وچلكیئ زاروك بوونی : ژبهه گوتتا پیغهمبهري خودی ﷺ : ((الَّيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تَصُمْ؟))
[رواه البخاري]. ئانكو : ما نه ههكه ژنك كهفته دههیزا نه نهیژا
دكهت ونه روژیا دگريت ؟ .وئها د چلكا ژى دا حوكمى وى
وهكى ئها د دهیزا دا یه .

٥. شرنقیئ (مغذي): ئهو شرنقیئ جهی زادی دگرن وهكى
سیلانئ روژی پئ دكهفیت چونكى جهی خارنئ وقهخارنئ دگرن.
٦. دهستههرین (الاستمناء) : ئهوژی ئهقهیه : كهسهك ئاڤا خو ئها
دبیژنئ (مني) ب دهستی خو بینت خاری ب هشیاری ئانكو نه
نخستی بت . ئهقهژی ل دیف بوچوونا دروست . ژبهه گوتتا خودی
ئها پیغهمبهري خودی ﷺ قهدهگوهیزت: ((يَتْرُكُ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ وَشَهْوَتَهُ
مِنْ أَجْلِ)) [رواه البخاري] . ئانكو : خودایئ بلند بهحسئ روژیگری
دكهت دبیژیت : ئهو زادی خو وقهخارن خو وشههومتا خو دهیالییت
ژبهه من دا ئهز ژئ رازی بم .

۷. دمرکهفتن ژ ئیسلامی : (الردة): روژی پئی بهطال دبت ، ئەگەر بزفرت ناف دینی دا فه ژی .

* **حوکمى روژیا ئافرمتا دووگیان وشیردەر :**

ئەو ژنکا دووگیان بت یا شیرى بدمته زاروکی خو ئەگەر شیان هەبن ل سەر روژی گرتی واجبە ئەو ب روژی بن ، و ئەگەر هات و روژی گرتی مەترسی وزیان هەبوو بو وان ، یان بو زاروکی ، هنگی دروستە بو وان ئەو ب روژی نەبن . **فَیْجَا هەر گافهکا ژیهەر مەترسیا گیانی خو یان ژیهەر زاروکی خو روژییهک خارن ، سەبارمت ب گرتن وکەفارمتا روژیا وان سى بوچوون ییڤ هەین ل ناف زانایان دا :**

۱. **هندهك ديبژن بهس دى كهفارمتى دمت و روژي دووباره نا گرنهفه :** ب بەلگهيا قان هەديسا ، عبدالله كورئ عباس (خودئ ژئ رازى بت) **ديبژيت :** **(إذا خافت الحامل على نفسها والمرضع على ولدها في رمضان، قال: يفطران ويطعمان مكان كل يوم مسكيناً ولا يقضيان صوماً)** [صحيح على شرط مسلم ، (الارواء : ١٩٤)]. **ئانكو :** هەر گافهکا ژنکا دووگیان ترسیا ژ نهفسا خو ، و ژنکا شیردەر ترسیا ژ زاروکی خو دههيفما پرمهزانئ دا ، هنگی دئ روژیا خو شكینن ، ودئ خارنئ دمنه ههژارا پيش ههمی روزافه - **ئانكو پيش هەر روزهکی**

قه دقيّت فهقيرمهكّ تيرّ بکهن - روژی قهزا کرن بو وان نينه.
 عبدالله كورّ عباس و عبدالله كورّ عمر دييژن : (الحامل
 والمرضع تفطر ولا تقضي). [صححه الالباني في الارواء الفليل ٢٠/٤].
 ئانكو : ژنكا دووگيان وشيردمر ئەگەر مهترسی ههبوو دى
 روژيا خو شكيتن وقهزا ناکهن ، (بهس دى خارنى دهن).
 ٢. و هندەك ژ زانایا دييژن بهس قهزا کرن يا لسهر وان : دييژن
 چونكى حوكمى فان جوهر ژنكا وهكى حوكمى مروقى
 نهخوشه . خودايى مهزن دييژت : ﴿وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
 مِنْ أَيَّامٍ﴾ [البقرة : ١٨٥] . ئانكو : ههر كهسهكّ نهخوش بوو يان ل
 سهفهري بوو بو وى ههيه روژيا خو بشكيتيت وپاشى پشتى
 رهمهزانى قهزا بکهت ، دييژن : خودايى بلند دقّ ئايهتا پيروزدا ب
 تتى بهحسّ قهزا كرنا روژيى يى كرى بهحسا دانا خارنى
 نهكرى يه . [فتاوى اللجنة الدائمة : ٢٢٠/١٠].
 ٣. و هندەك ژ زانایا دييژن : ئەگەر ژ ترسا زاروكى بيت روژيا
 خو بشكيتيت دقيّت دگهل قهزا كرنى خارنى ژى بدمت ، بهلى
 ههكه ژبهترسا خوه بت تهنها دى روژيى قهزا كهت .
 [مجموع فتاوى ورسائل ابن عثيمين : ١٩ / ١٦٤] . تيبينى : ژنك كار ب كيش ژفان
 بوچوونا بکهت دروسته ان شاء الله .

* ٲهو تشٲٲٲن كو دروست وٲه لالن بو مروٲى روژيگر :

١. سه رشوشٲن بو ٲاقژيى وهينكاتيى . هنډهك ژ صٲابيٲن
ٲيغهمبهري خودى دٲيژن : ٲيغهمبهريى خودى ﷺ ٲاف ب سهريى خو دا
ډكر ل وي ډمى كو ب روژى ژبه ر ٲيهناتيى يان گهرمى .
[صحيح سنن ابي داود : ٢٠٧٢].

٢. ٲاف ل ډمف وډفنا ومردان (المضمضة والاستساق) . بهلى بى
كو زيډه ب هلکيٲشيت ٲانکو : بشيؤميهكى وسا ٲاف نه ٲٲت
ډزكى مروٲى دا .

٣. حيجامه کرن : (الحجامة) : هنډهك ژ زانايا دٲيژن : دروسته
مروٲ خوٲنى ژ خو بهرډمٲ ل ډمى ب روژى ، ٲه گهر نه ٲيٲته
ٲه گهرى زيان ولاوازي بو وي كهسى . ب بهلگهيا ٲان هډيسا .
عبدالله كورى عباس (خوډى ژى رازى ٲٲ) دٲيژيت : ﷺ : (احتجم
وهو صائم) [اخرجه البخاري : ١٩٣٩] . ٲانکو : ٲيغهمبهريى ﷺ خوٲن ژ خو
بهردا وٲهو يى ب روژى بوو .

وسه بارمٲ ب هډيسا : (افطر الحاجم والمحجوم) . [الارواء : ٩٣١]
ٲانکو : ٲهو كهسى حيجامى جيٲكهٲ وٲهو كهسى بو دهٲيٲته
جيٲكرن روژييا ههرډووكا ډشكيٲ ، شيخ ٲهلباني - خوډى
ډلوٲانيى ٲى بٲهٲ - دٲيژيت : ٲهف هډيسه وٲوكمى وي منسوٲه

ب وئ حەدیس - ابو سعید الخدری - فەگواستی و دبیژیت :
(رخص النبي ﷺ في الحجامة للصائم) [الارواء : ٧٤/٤].

ئانكو : پیغەمبەری ﷺ رێك یا دای ب حیجامەكرنی بو مروفی ب
روژی . و هەندەك ژ زانایان دبیژن : خوین بەخشین بو كەسی
پیتشی ب خوینی دروستە ئەگەر مەترسیا لاوازی و زیانی بو مروفی
خوین بەخش نەبت . [الفقه الميسر وادلته : ١٩٧].

٤. ماچ كرنا خیزانی و دمست دانا وئ ب مەرجهكی ئەگەر بشیتە
خو ، و هەروەسا نفستنا وان ل دمف ئێك ، ژبەر گوتنا دمیكا مە
عائیشایی - خودی ژێ رازی بیت - دبیژیت : پیغەمبەری خودی ﷺ :
ژنکیت خو ماچی دكرن و ئەو یی ب روژی ، و لدەف وان دنفست
و ئەو یی ب روژی ، بەلێ ئەو ژ هەو هەمییا پتر دشییا خو . ئانكو :
ب ئەگەری ماچیکرنی ول دمف ئێك نفستی دشییا خو كو
جیماعی نەكەت یان ئاڤا وی نەئیتە خار . قیچا ژبەر قی چەندی بو
یی گەنج بت نە یا باشە ئەو قی چەندی بکەت .
٥. ئەگەر كەسەك ب شەف بەری بانگی سپیدی توشی جەنابەتی
بوو ، ونەگەشت سەری خو بشوت ئێكسەر بانگی سپیدی دا بو
قی كەسی دروستە پشتی بانگی سپیدی سەری خو بشوت ،
وروژیا وی ژێ دروستە ، و هەروەسا هەكە كەسەكی ب روژ

دخه ودا توشی جه نابه تی بوو ، روژییا وی دروسته بهلی دقیت ب لهز
سه ری خو بشوت ژ جه نابه تی .

۶. ب کارئینانا سیواکی : دروسته بو مروقی روژیگر سیواکی
بکارینت ، چونکی چ بهلکه نه هاتینه نه هی ژ کارئینانا
سیواکی بکه ن ل دمی روژی دا .

۷. تام کرنا خارنئ : بهلی ب مهرجه کی نه چیته خاری .

۸. دانانا شرنقی : ب مهرجه کی نه (مغذي بت) چونکی هیژ
وشیانا ددمته مروقی وجهی خارنئ دگرن .

۹. بکارئینانا معجونا ددانا .

۱۰. بکارئینانا قه ترا گوهی وچاخی ودقنئ .

۱۱. بکارئینانا بهنیت خوش وهکی : گولاف وبخوری.

۱۲. بکارئینانا به خاخی بو وان که سین تهنگه نه فسه سی هه ی .

۱۳. بکارئینانا دوهنی بو پرچی وخه نا کرنا پرچی .

۱۴. بکارئینانا هه بکی ت مه نعا خوینا هه یزی (بهری ب روژی بت نه

دومختی روژی دا): ب مهرجه کی هه که زیان نه بت بو ژنکی،

هه که زیان هه بت نه دروسته . [الفقه المیسر وادلته : ۱۹۷].

۱۵. بکارئینانا کلّی چاڤی : دمیکا مه عائیشا دبیزیت : ((اكتحل

رسول الله ﷺ : وهو صائم)) [صحیح سنن ابن ماجه : ۱۳۶۹].

۱۶. چونا خارا تفا دمڤی مروڤی : چونکی مروڤ نهشیّت ههمی
گافهکی تفا دمڤی خو بهافیژیت دمڤی خو حشك بکەت ، بهلی
ههکه بهلغهم بت چ گافا هاته دمڤی دا نابیت ببهیه خاری ودڤیّت
بهاڤیژی . [مجموع فتاوی ابن باز : ۳۱۳/۱۵].

۱۷. بو ژنکا دروسته ب روژی بن ههکه بهری بانگی سپیدی پاڤژ
بوون ژ چهیزی - عادی - یان چلکا ، دڤیّت ئیکسەر ئنیهتا
روژی بینن وب روژی بن ، وب لهز سهری خو بشوت ههکه شیا ،
ئهگەر نهشییا دروسته بو وی پستی بانگی سپیدی ب لهز سهری
خو بشوت ، ونڤیژا خو بکەت .

۱۸. روژی ناکهڤیت ب هاتنا خارا خوینی ژ دڤیّ یان ژ برینی یان
نهزیفی یان ب دمرئینانا ددانی . ودمرمانکرنا برینا .
۱۹. وههرومسا روژی ناکهڤیت ب هاتنا خارا (مذي و ودي).
[مختصر الفقه الاسلامي للتوجيهي : ۶۱۹].

* ئاداب وسوننه تېن روژيگرتى :

۱. خارنا پاشيىمى زېهر گوتتا پېغەمبەرى خودى ﷺ : ((تسحروا فان

في السحور بركة)) . [متفق عليه] .

ئانكو : پاشيىمى بخون چونكى خارنا پاشيىمى بەرەكەتە .
ودروستە تو خارنى بخوى قىجا چ پچەك بت يان گەلەك بت وخو
هەكە فەرەكا ئاقى زى بت . ودمى پاشيىمى زى نىشا شەقى يە هەتا
دمرەكەتتا سپىدى .

۲. گىروكرنا پاشيىمى : چەند درەنگ تر بت باشتەرە ، ومروڧ
بەردەوام بت ل خارن وقەخارنى هەتا دىمى بانگ دىمەت ، ومروڧ
گوھى خو نەدەت وى بىدەا ل گەلەك مزگەفتا دەيتە كرن
دىمى دىيژن : (الامساك)يان (الاحترام)، ئانكو خارنى وقەخارنى
بەس كەن ، ئەف تىشتە بىدەعەيە وچ ئەصل وئەساس بو نىنە
دشەرىعەت پاقزى تەمامى ئىسلامى دا .

۳. لەز كرن ل فتارەكرنى : ئانكو ج گاڧا روژ ئاڧا بوو سوونەتە
مروڧ زوى فتارى بىكەت ، زېهر گوتتا پېغەمبەرى خودى ﷺ :
((لا يزال الناس بخير ما عجلوا الفطر)) . [متفق عليه] .

٤. ٢٠٠٠ : بهردموام دى خهلك دخيړى دابن هندی ټهو لهزى ل
فتارمکرنى بکهن .

٥. ٢٠٠٠ : ههکه نهبت لسه روطهبا : ههکه نهبت لسه روطهبا ههکه ټهو
ژى ب دمست نهکته ب ټافى وههکه ټهوژى نهبت ب ټنيهتا
فتارمکرنى ب دلى خو بينت .

٥. ٢٠٠٠ : دوعا کرن ل دمى فتارى ول دمى ب روژى : ژيهر گوتتا
پيغه مبهري خودى ﷺ : ((ثلاثة لا ترد دعوتهم : الصائم حتى يفطر ، والامام
العاقل ، والمظلوم)) . [رواه الترمذي وصححه الالباني] .

٦. ٢٠٠٠ : سى جورين مروفا دوعايين وان ناهينه زفراندن : روژيگر
ههتا فتارى دکته ، وپيشهوايى دادپهروم ، ومروفي زولم وستهم لى
هاتيه کرن . ويا سوننهت ټهغه ل دمى فتارمکرنى مروف بيژيت :
((ذهب الظمأ وابتلت العروق ، وثبت الاجر ان شاء الله)) [سنن ابى داود: ٢٣٥٧]
٢٠٠٠ : ٢٠٠٠ : تيهناتى چوو ، ودممار تهر بون پشتى کو هشک بوين ، و
(ان شاء الله) ټهجو وبها وخير ل دمف خودايى بلنده .

٦. ٢٠٠٠ : گهلهک صهدهقه کرن ، وخاندنا قورئاني ، ودانا خارنى بو
مروفي روژيگر ، وهمى کارين چاک . ((عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدَ النَّاسِ بِالْخَيْرِ وَكَانَ أَجْوَدَ مَا يَكُونُ فِي

رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيلُ وَكَانَ جَبْرِيلُ يَلْقَاهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَيُدَارِسُهُ الْقُرْآنَ قَالَ فَرَسُوهُ اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيلُ أَجْوَدُ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ)) [متفق عليه] .

۷. گهلهك كرنا نفیژین شهقی (تهراویحا) : ب تاییهتی ل دمهکین دوماهیا رهمهزانی . ((عن عائشة رضي الله عنها قالت: كان النبي ﷺ إذا دخل العشر، شد مِزْرَهُ ، وَأَحْيَا لَيْلَهُ، وَأَيَقَظَ أَهْلَهُ)) [متفق عليه] .

۸. عومرهكرن : ژبهړ گوتتا پیغهمبهري خودی ﷺ : ((عُمَرَةُ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً)) [مسلم] .

۹. گوتتا ((ټهز ب روژی مه)) ههكه ټيكي خهبره گوتتي :
ټهفهژی ژبهړ گوتتا پیغهمبهري خودی ﷺ : ((وَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ؛ فَلَا يَرْفُثْ، وَلَا يَصْخَبْ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ، فَلْيَقُلْ: إِنِّي امْرُؤٌ صَائِمٌ)) [متفق عليه]

۱۰. پاراستا ټهزمانی : ژ غهبيته وټينان وېرنا ټاخفتا وخهبره
قهسيټ كړيټ گوتن وېي بهختي كړني ودرموي ... هتد .

* مفا وبهائی روژی و روژیکرتی :

۱. روژی وقورئان مههمری بو خودانی خو دکهن ل روژا قیامهتی .
ههروهکی پیغهمبری خودی ﷺ : دییژت : (الصَّيَّامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ الصَّيَّامُ أَيْ رَبِّ مَنْعْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ فَشَفَعْنِي فِيهِ وَيَقُولُ الْقُرْآنُ مَنْعْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ فَشَفَعْنِي فِيهِ قَالَ فَيُشَفَّعَانِ) [احمد: ۶۶۳۶].
۲. روژیکران ل روژا قیامهتی دمرگهههکی تایبهتی بههشتی یی
ههی کو دییژنی (باب الريان) بهس بو روژیکرایه. ههروهکی
پیغهمبری خودی ﷺ : دییژت : (إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابٌ يُقَالُ لَهُ: الرِّيَّانُ، يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ، يُقَالُ: أَيْنَ الصَّائِمُونَ؟ فَيَقُومُونَ، لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ، فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ، فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أَحَدٌ).
[متفق عليه] .

۳. روژی پاراستهکه بو مروقی موسلمان ژ ئاگری ، ههروهکی
پیغهمبری خودی ﷺ دییژت : (مَنْ صَامَ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ جَعَلَ اللَّهُ بَيْنَهُ
وَبَيْنَ النَّارِ خَنْدَقًا كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ) . [اخرجه الترمذي (۱۶۲۴) ، وحسنه الالباني] .

۴. روژی خودانی خو دبهته بههشتی ، ههروهکی پیغهمبری خودی
ﷺ دییژت : (عَلَيْكَ بِالصَّوْمِ ، فَإِنَّهُ لَا مِثْلَ لَهُ)، وفي رواية (عَلَيْكَ بِالصَّوْمِ،
فَإِنَّهُ لَا عَدْلَ لَهُ) [اخرجه النسائي ، وصححه الالباني].

۵. مروقیں روژیکر دی گھهنه تہجرئ خو بئ حیساب ،
 ہہروہ کی پیغہمبہرئ خودئ ﷺ دییڑت : (كُلْ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ يُضَاعَفُ،
 الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ ، قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: إِلَّا الصَّوْمَ؛ فَإِنَّهُ لِي
 وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ مِنْ أَجْلِي، لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرَحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ،
 وَفَرَحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ. وَلَخُلُوفُ فِيهِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ) [متفق علیہ] .

۶. روژی ہاریکارہ بو کیم کرنا شہوہوتا چونہ نفینئ ، ہہروہ کی
 پیغہمبہرئ خودئ ﷺ دییڑت : (يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ! مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ؛
 فَلْيَتَزَوَّجْ؛ فَإِنَّهُ أَغْضُ لِلْبَصْرِ ، وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ، وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ؛ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ؛
 فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ) [متفق علیہ] .

* قه‌درو بهایی شه‌فا قه‌دری :

بهایی وی : خودایی بلند دیبژیت : ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (۱) وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ (۲) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ (۳) تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ (۴) سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ﴾ [القدر : ۱- ۵].

ئانکو : هندی ئەمین مه قورئان د شه‌فا قه‌نج و ب بها دا ئینایه خواری، کو دکه‌فته د هه‌یقا رهمه‌زانی دا. (۲) وتو چ دزانی -ئهی موحه‌مه‌د- کانی شه‌فا قه‌نج و ب بها چیه؟ (۳) شه‌فا ب بها شه‌فه‌کا پیروژه، خیرا وی ژ یا هزار هه‌یقین ئەف شه‌فه تی‌دا نه‌بت چی‌تره. (۴) هاتنه خوارا ملیاکه‌تان وجبریلی -سلاقی لی بن- تی‌دا مشه دبت، ب ئانه‌هییا خودایی خو ئەو وان فه‌رمانان دئینه‌نه خواری یین وی بو وی سالی ته‌قدیر کرین وداین. (۵) ئەو هه‌می ته‌ناهییه، هه‌تا ده‌رکه‌فتنا ئەلندی چو خرابی تی‌دا نینن.

فی سورم‌تا پیروز کومه‌ک ژ قه‌درو قیমে‌تی فی شه‌فا پیروز یین ب خو‌فه گرتین :

۱. هندی خودی تعالایه قورئان د فی شه‌فی دا یا ئینایه خاری ، هه‌روه‌کی خودایی بلنددی‌ژت : ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ﴾ [الدخان : ۳].

۲. خودایّ بلندپله وبهایّ فّیّ شهفّیّ یّ بهرز راگرتی ، ب گوتتا :
(وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ) .

۳. هندی عیبادمتّیّ فّیّ شهفّیّ یه ب خیرتره ژ عیبادمتّی هزار
ههیشینّ ئەف شهفه تیّدا نهبت .

۴. هندی مهلائیکهتن دفّیّ شهفّیّ دا دئینه خارّی ب دلوفانی
وبهرهکەت وئیمناهی .

۵. وهندی ئیمناهی وتهناهی یه دفّیّ شهفّیّ بسهر ئەهلّی ئیمانیّ دا
دهیّت .

کیش شهفه ۹:

بّی گومان شهفا (لیلة القدر) یا دههیشا رّمهزانّی دا ، ژبهر گوتتا
خودایّ بلند: (إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ) . [القدر: ۱] . دگهل گوتتا وی :
(شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ) [البقرة : ۱۸۵] .
بهلّی دمست نیشان کرنا فّیّ شهفّیّ - حافظ ابن حجر - دیبژیت :
وزانا بیّت ب خیلاف چوین د دمست نیشان کرنا شهفا - لیلة القدر
- دا خیلافهکا گهلهک مهزن ، ومهزهبیّن وان پتر ژ چل (۴۰)
گوتتا بیّن گههشتین مه .پاشی ئەف گوتته گوتن دگهل
بهلگهییّن خودانیّن وان .

وبارا پتر یین لسه رندی کو یا د دهکیت دوماهیا ږمه زانی دا ،

ژبه ر هدیسا - ابي سعید الخدری - کو پیغه مبه ری خودی گوت : (... بو خو لی بگه ریین د دهکیت دوماهی دا) [متفق علیه].
وپتريا وان یین ل سهر رندی کو یا دشه قین کتین دهکی
دوماهی دا ، ژبه ر گوتنا وی : (تحروا ليلة القدر في الوتر من العشر
الاولاخر) . [صحیح البخاری (۲۰۱۷)].

ثانکو: لیبگه رن شهقا خودان قهر د شهقین کتین دهکی
دوماهی دا.

وههروسا پتريا وان یین ل سهر رندی کو شهقا بیست وحه فتی یه
وئغه گوتنا کومه کی یه ژ صهحابیا وئف گوتنه یا ته که ز
کری (ئوبه یی کوری که عی) ویا لسه ر سویند خاری ،
ههروه کی د صهحیحا موسلمی دا هاتی . [صحیح مسلم (۷۶۲)].

وئز دبیژم : یا بو من دیار دبت کو شهقا خودان قهر یا ددهکی
دوماهی دا ود کتان دا پتر ته ئکید یا لی هاتی یه کرن ، ود
کتان دا جهی خو دگهوریت ، ونه یا تاییه ته ب شهقا بیست
وحه فتی فه ، وئهوا هاتی فه گوهاستن ژ کیسی (ئوبه یی کوری
که عی) کو یا دشهقا بیست وحه فتی دا ئغه دساله کی دا وئغه

هنديٰ ناگهينت ڪو دمست نيشان بڪهت دهه مي سالادا ،
 وبه لگه ل سهر ڦيٰ چهنديٰ ٿوهه ڪو پيڻه مبر : پيٰ ڪهتي
 دشه ڦا خودان قهر دا ل شه ڦا بيست و ٿيڪي ، ههروهڪي
 ددهه ديسه ڪا (متفق عليه) دا هاتي . [ابو مالك ڪمال بن السيد سالم ص ۱۳۲
 بهرڪي ۲].

ڦهشارتتا شه ڦا خودان قهر :

وبيٰ گومان شه ڦا خودان قهر يا هاتي ڦهشارتن دا ڪو مروف خو
 ب وهستينيت ب پهريستيٰ ڦه دهه مي شه ڦان دا ، ب هيڻيا هنديٰ
 ڪو ٿوهه شه ڦه شه ڦا خودان قهر بت ، وهه ڪهسه ڪيٰ بڻيت بهر
 ويٰ شه ڦيٰ بڪه ڦيت دڦيٽ سوپاسيا خوديٰ بڪهت و خو ڦالا
 بڪهت بو پهريستيٰ دڦيٰ هه ڦيٰ هه ميٰ دا ، وٽه ڦهيه ٿوهه نه ڦنيا ڪو
 ڙبهه ويٰ ٽهف شه ڦه نه هاتي دمست نيشان ڪرن .

چاوا مروڦيٰ موسلمان ڦيٰ شه ڦيٰ ب دمست خوفه بينت ؟:
 هه ڪهسه ڪيٰ ڙڦيٰ شه ڦا پيروز بيٰ بههه بيت ٿوهه ڙ خيرِي هه ميٰ
 بيٰ بههه بي ، وڪهس ڙ خيرِا ويٰ بيٰ بههه نابيت ٿيلا ٿيڪيٰ بيٰ
 بههه ، ڙبهه هنديٰ پيٽڦيٰ يه ل سهر موسلmani پيٰ ڙڙد بيت ل سهر
 پهريستا خوديٰ وڦيٰ شه ڦيٰ زيندي بڪهت ب باومري وڙبهه خيرِا ويٰ
 يا مهزن ، وخو گهلهڪ ب وهستينت ددهه ڪيٰن دوماهيٰ دا

چاڦليٽڪرن ب پيڻغه مبهريٰ خودي ﷺ ، ژ كيسى عائيشايى گوت :
 (كان رسول الله ﷺ يجتهد ما لا يجتهد في غيرها) [مسلم (١١٧٤)].
 ٽانكو : پيڻغه مبهريٰ خودي ﷺ خو دومستاند ب عيادمتى ڦه ،
 نه وهكى ومستيانا روژين دى ييت - ژبلى دمهكا - .
 ومروڦ ڦان شهقا زيندى بكهت ، وخو ژ ژنكا دوير بكهت
 وئهلئ مالا خو هانبدمت بو عيادمتى دڦان شهقا دا، ژ كيسى
 عائيشايى گوت : (كان النبي ﷺ اذا دخل العشر ، شد منزه ، وأحيا ليله ،
 وأيقظ أهله) . [متفق عليه] .

ٽانكو : پيڻغه مبهريٰ خودي ﷺ ټه گهر دمهكين دوماهيى هاتبان دا
 شهقى زيندى كهت ب عيادمتى ودا مالا خو هشاركهت ودا خو ژ
 ژنكيٽ خو دمهت پاش ودا خو ومستينت ب عيادمتى ڦه.

دوعا كرن تپدا :

وسوننه ته گهلهك دوعا دڦى شهقى دا بهيتنه كرن وب تاييهتى وي
 دوعا ژپيڻغه مبهري ﷺ هاتى ڦه گوهاستن ههروهكى دحهديسا
 عائيشايى دا هاتى گوت : من گوت : ټه پيڻغه مبهريٰ خودي كا
 بو من بيژه ټه گهر من زانى كيش شهف شهقا خودان قهدره ټهز بو
 خو چ بيژم دڦى شهقى دا ؟ گوت : پيڻغه مبهريٰ خودي ﷺ گوت
 بيژه : (اللهم انك عفو تحب العفو فاعف عني) [رواه الترمذي ، وصححه الالباني].

ٲانكو : يا ربي ٲيك ژ ناٲين ته عهفويه تو حهش ليٲورينٲ-
عهفويٲ - دكهى ٲيٲا من عهفوكه .
نيشانٲٲ شهٲا خودان قهدر :

شهٲا خودان قهدر هندهك نشان يٲٲ ههين كو ٲٲ دهٲٲته نياسين ،
وژٲان نشاننا كو هندهك د ويٲ شهٲٲٲ ب خو دا يه ، وهكى :

١. سپٲدهييا شهٲا ويٲ : روژٲٲ ٲيشك نينه ، و وهكى ٲلهستٲ يه :
ٲيٲغهمبرئ خودئ ﷻ دٲيٲژت : (صبيحة ليلة القدر تطلع الشمس لا شعاع
لها كأنها طست حتى ترتفع) [رواه احمد ، وصححه الالباني].

٢. شهٲهكا خوشه نه يا گهرمه ونهيا ساره : ٲيٲغهمبرئ خودئ ﷻ
دٲيٲژت : (ليلة القدر ليلة سمحة طلقة لا حارة ولا باردة تصبح الشمس
صبيحتها ضعيفة حمراء). [صحيح الجامع (٥٤٧٥)].

٣. چٲدٲٲٲ باران ژى ههٲت : ٲيٲغهمبرئ خودئ ﷻ دٲيٲژت : (أريت
ليلة القدر ثم انسيثها وأراني صبحها أسجد في ماء وطين) [متفق عليه].

٤. دويٲ شهٲٲٲ دا ئارامى ويٲهن فرمهى وخوشى يا ههى چنكى
مهلاٲيٲكهت ژ عهسمانا دهٲٲته خارئ ، ٲيٲا مروٲ ههست ب
خوشيا دلى دكهت وههرومسا دل فرمهيكهئ وخوشيا عيبادهتى
دٲٲ شهٲٲٲ دا ٲٲر ژ شهٲين دى .

* ئىعتكاف :

۱. پېئاسا ئىعتكافى د شەرىعەتى دا : مانا مروڧى موسلمانى (مميز) د مزگەڧتى ڦه بو ئەنجامدانا عىبادەتى بو خودايى بلند.

۲. حوكمى ئىعتكافى :

سوننەتە ، وخپرمكا گەلەك مەزنە . وسوننەتبوونا وى يا جيگير بووى ب قورئان ، وسوننەت ، وكو دمنگيا موسلمانا .

۳. مەرجين ئىعتكافى :

أ. دڧىت مروڧى موعتەكف - ئەوى ئىعتكافى دكەت - موسلمان بت مومەيز بت عاقل بت : چونكى ئىعتكاف ژ مروڧى كافر و ودين (بى عەقل) و زاروكى نه مومەيز ناھيىتە و مرگرتن ، بەلى بالغ بوون ونيړينى نه مەرجن ، ڦيجا دروسته مروڧى نه بالغ هەكە مومەيز بت يان ژى يا مى ئىعتكافى بكەت .
ب. ئنيەت : دڧىت مروڧى موعتەكف ئنيەت هەبت ، كو ئەڦه عىبادمتهكە وخو نيژيكرنهكە بو خودايى بلند.
ج. دڧىت ئىعتكاف دمزگەڧتى ڦه بت . ژ بهر گوتتا خودايى بلند دممى دييژيت : ﴿ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ ﴾ [البقرة : ۱۸۷].
د. دڧىت ئەو مزگەڧتا مروڧ ئىعتكافى تيڊا دكەت نشيژين

جماعت ل وئ مزگهفتی بهیته کرن، دا کو نفیژین خو یین فهرز بکته چونکی نه دروسته نفیژین فهرز بهیلت ژبه ر ئیعتکافی . هـ. طهارمت ژ بی دمست نفیژیا مهزن : چونکی ئیعتکافا مروفتی ب جهنابهت و ژنکا دهیز و چلکا دا نه دروسته ، چونکی نه دروسته ئهو بمینه دمزگهفتی دا .

۴. ئهو تشتین کو دروستن بو موعته کفی بکته : ا. چوونا ژ دمرقهی مزگهفتی بو پیتمیه کی ، وکی دمست نفیژ گرتی و سهرشویشتی .

ب. خارن و فهارن ونمستن . بهلی دفتی پاقریا مزگهفتی بهیته راگرتن ونه هیته پیس کرن .

ج. ئاخفتا دگهل خه لکی ، وپیسارکرن ژ حالی وان ، وئاخفتا ب مفا ، بهلی هه که یا بی مفا ویا نه پیتمی بت نه دروسته . د. دروسته کس وکارین وی وه قالین وی سهرمدانا وی بکهن وچنده کی دگهل وان باخفت ، ودروسته دگهل وان دمرکهفیت بو خاتراستی .

۵. ئهو تشتین ئیعتکافی بهطال دکهن :

ا. دمرکهفتن ژ مزگهفتی بی کو پیټی بت وعهدمن وخوه
 ههکه کیم ژی بت ، چونکی مانا ل مزگهفتی روکنهکه ژ
 روکنیت ئیعتکافی .

ب. جیماع : نهدرسته مروف بجیته نفینا خیژانا خو ل دمی
 ئیعتکافی فیجا فهرق نینه شهف بت یان روژ و ل مزگهفتی بت
 یان ژدرفهی مزگهفتی و بریکا ژنکی بت یان ئینانا خارا ئافی
 ب دمستی . ژ بهر گوتتا خودایی بلند دمی دیژیت :
 ﴿وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ﴾ [البقرة : ۱۸۷] .

ج. نهمانا عاقلی : ئیعتکاف ب نهمانا عاقلی وسهخوشی پویچ
 وبهطال دبیت .

د. دهیز وچلك : ئهو ژنكا بكهښته دهیز و چلكادا دی
 ئیعتکافا وی بهطال بت . چونکی نهدرسته ئهو ژنكا بكهښته
 دهیز و چلكادا بمینته ل مزگهفتی .

ه. ژدینی دمرکهفتن - الردة - چونکی دژی عیبادمتی یه ،
 ئانکو ئهو کهسی د ئیعتکافی فه ههکه تشتهك گوت یان
 تشتهك کر کو پی کافر بیت هنگی ئیعتکافا وی یا بهطاله ،
 ژ بهر گوتتا خودایی بلند دمی دیژیت : ﴿لَنْ أَشْرَكَتَ لِيَحْبَطَنَّ
 عَمَلُكَ﴾ [الزمر: ۶۵] .

۶. ئەو تىشتىن سۈننەت بو مروقى موعتەكف : ئىعتكاف
 عىبادەتەكە مروف بىتى دگەل خودايى خو دىمىنت ، وپەيۈندىيىن
 خو دگەل خەلكى قەدىرىت ، قىچا سۈننەتە بو مروقى موعتەكف
 خو قالا وئىكلا بىكەت بو عىبادەتى وەكى نىقىز و زىكرى خودى
 ودوعا ولاقلاقا وخاندنا قورئانا پىروز ولى زھرىن ل خودايى
 بلندوگەلەك ئىسغفار كرن وعىبادەتتىن وەكى قان ئەويىن كو
 مروقى پى نىزىكى خودايى بلنددكەن .

* زهڪاتا فٽري :

زهڪاتا فٽري ل ديڻ سوننهتا پيڻهه مبهري ﷺ ڇهنڊ خالهڪا دا :
ا. حوڪمي وي : زهڪاتا فٽري فهرزه ، ل سهر هر مروفهڪي
موسلمان ، دههيقا ڀمهزاني دا ، ڙهر ههديسا (عبدالله ڪوري
عومهرى) خودي ژوان رازي بت دمعي ديڙت : (أن رسول الله ﷺ فرض
زكاة الفطر من رمضان على كل نفس من المسلمين) [متفق عليه].
ٽانڪو : پيڻهه مبهري خودي ﷺ يا فهرز ڪري زهڪاتا فٽري ل ههيقا
ڀمهزاني ل سهر هر نهفسهڪي ڙ موسلمانا .

ب. حڪمهت ڙ فهرزڪرنا وي چي يه : هاريڪاريڪرنا ههڙا يه ،
دا ڪو بي پيڻهي بن ڙ پسيارڪرني د روڙا چهڙني دا ، وڪهيف
خوش ڪرنا وانه ڙهر ڪو دقي روڙي دا موسلمان ڪهيف خوش
دبن ب هاتتا چهڙني ، وپاڙڪرنهڪه بو مروفقي روڙيگر ڙ وان
گوتن وڪرياريٽ بي مفا وي ڪرين دههيقا ڀمهزاني دا . ٽانڪو:
ا. پاڙيهه بو روڙيگري .

ب. ودانا خارني وتيڙڪرنهڪه بو ههڙا . ههروهڪي (عبدالله
ڪوري عهباسي)، ديڙت : (فرض رسول الله ﷺ زكاة الفطر طهرة للصائم
من اللغو والرفث وطعمة للمساكين) [رواه ابو داود وحسنه الاباني].

ٲانكو : پيغه مبهري خودي ﷺ زهكاتا فترى فهرز كر پاقرى بو
روژيگري وخارنهك بو فهقيرا .

ج. ل سهر كي فهرزه : زهكاتا فترى فهرزه ل سهر ههر مروقه كي
موسلمان چ يى مهزن بت يان بچيك بت ، وچ عهد بت يان ٲازاد
(حر)بت ، وچ ژن بت يان زهلام بت ، ژبهر گوتتا (عبدالله كورى
عومهرى) خودى ژوان رازى بت ، دبيژت : (فرض رسول الله ﷺ زكاة
الفطر ... على العبد والحر والذكر والانثى والصغير والكبير من المسلمين) .
[صحيح البخاري ومسلم].

د. مهرجين وي : زهكاتا فترى دوو مهرج- شهرت- بين ههين :
١. ٲيسلام : ٲانكو ٲهوى زهكاتا فترى ددمت يان پيشمه بيته دان
دقيت موسلمان بت .

٢. قويتى زيده : ٲانكو ٲهوى زهكاتا فترى ددمت دقيت هند قويت
ههبيت زيدهتر ژ قويتى خو وعه يالى خو وههوجه ييت خو بيت پيتقى
ل شهقا چهژنى و روژا وي .

قيجا ٲهوى ٲهف ههردوو شهرته ل دمف ههبن ، دقيت زهكاتا فترى
پيش خو وٲهوان كهسيّن نهفهقا (مصرفا) وان رى ل سهر وي
فهرزه ٲهو بدمت .

هـ . دى ژ چ هيټه دان ودې چهند هيټه دان : يا فهرز د دانا زمکاتا
 فترې دا صاعه که ژ وی قويتې بارا پتر ژ خه لکې وې دمقهرې
 دخوت ، چ گهنم بت يان جهه بت يان قهسپ يان ميويز يان
 که شک يان برنج يان سافار يان هر قويه کي دی ههبت ، ژبه
 گوتتا (ټه بو سه عيدي خودي) خودي ژي رازی بت ديپژت : (کنا
 نخرج زكاة الفطر صاعا من طعام أو صاعا من شعير أو صاعا من تمر أو صاعا
 من أقط أو صاعا من زبيب) [متفق عليه] .

ټانکو : مه زمکاتا فترې دمريخست صاعه ک ژ گهنمی يان
 صاعه ک ژ جهی يان صاعه ک ژ قهسپا يان صاعه ک ژ که شکا
 يان صاعه ک ژ ميويزا .

وهه صاعه ک ب پيشان : چار کولميټ مروقه کي نافنجينه ، وب
 کيشان دوو کيلو ونيټن ب زيډمهی .

ود هنده ک ههديسا دا يا هاتی گهنم نيټ صاع ټانکو دوو
 کولميټ مروقه کي نافنجی .

ونا چيبيت پيش قويتي ټه پاره بهينه دان ، چونکی ټه ټه خيلافا
 گوتن وکرياريټ پيغه مبهري خودي وصه حابيټ وی يه .
 وچونکی نه يا ب زمحمهت بوو ومختي پيغه مبهري خودي ښه گوتي

صاعهك ژ گهنمی یان ژ جهی یان ژ قهسپا یان ژ كهشكا یان ژ
میویژا ، ئهو بیژت یان دینارهك یان دوو یان دمه یان بیست دینار ،
بهلی ومنهگوت ، قیجا ومختی ومنهگوت بیت مهعنا یا دروست نینه
، ویا دروست ویا باش ههر ئهوه یا وی گوتی .
وئهوئی بیژت ئهفه بو فهقیری باشتهر وچیتره مهعنا ئهو یی دیژت
پیغهمبری خودی ښه نه دزانی یا باشتهر وچیتر کیشکه ، وئهف
چهنده ژ گونتههیت مهزنه ئهگهر ئهم نهبیژن کوفره .
وههرومسا ئهگهر ئهفه یا دروست با صهحابییت وی دا دمن ودا
کهن ، چونکی پاره وفهقیر ل وی ومختی ژی ههبوون .
وههرومسا ئهو ژ مه زانا وتهقوا وب رحمتر بوون ، وئهوان پتر خیر
دقیان ودکرن ژ مه ، وپتر ژ خودی ژی دترسیان ژمه .
وصهحابییت وی خودی ژ وان رازی بت چ جارا پاره نهداينه ، و ل
گهل هندئ هندهك زمنگین ژی دناف وان دا ههبوون ، ومکی
(عوثمانئ کورئ عهففانی) وهندهکین دی ، وگهلهك فهقیر ژی
ههبوون ل ومختی وان و دپیئتشی پارهی بوون ، ویا ب ساناهی بوو ئهو
پارهی بدمن ، بهلی ئهوان پاره نهدان ، چونکی وان دزانی دانا پارا
پیش قویتی فه یا دروست نینه .

وههرومسا زانا بيٽ خودانيٽ مهزهبا ژي (ثيمامي شافعي وئيمامي مالك وئيمامي ثمحمد) - خودي دلوفاني ب وان بيته - دروست نهكري يه پاره پيش قويتي فه بهيٽه دان .

و. ومختي دانا وي : دانا زمكاتا فترى فهرز دبیت ب بهريقه بوونا روژي ل روژا بهري چهژني .

ويو دانا وي سي ومخت يٽ ههين :

۱. ومختي ژ ههميا دروستر وباشتر وبخيرتر : ئهوژي دهست پي دكهت ژ دمركهتا سپيدههيا چهژني ههتا بهري كرنا نقيژا چهژني ، ژبه ر گوتتا (عبدالله كوري عومهرى) خودي ژ وان رازي بت ديٽرت : ((أن النبي ﷺ أمر بركة الفطر قبل خروج الناس الى الصلاة)) [متفق عليه] .

٢. ئانكو : پيغمبهري خودي ﷺ ئهمر كر زمكاتا فترى بيٽه دان بهري دمركهتا خهلكي بو نقيژي (٢. ئانكو نقيژا چهژني). وههرومسا ژبه ر گوتتا (عبدالله كوري عهباسي) خودي ژ وان رازي بت ديٽرت : ((فرض رسول الله ﷺ زكاة الفطر طهرة للصائم من اللغو والرفث وطعمة للمساكين ، من أداها قبل الصلاة فهي زكاة مقبولة ، ومن أداها بعد الصلاة فهي صدقة من الصدقات)) . [رواه ابو داود وابن ماجه ، وحسنه الالباني] .

۲. ومختیٰ دروست :ئەو ژى دانا زەكاتا فترىٰ يە بەرى چەژنىٰ ب
روژەكىٰ يان دوو روژا ، چونكى هندهك ژ صەحابييا يا بڤى
رمنگى دای ، ومكى (عبدالله كورىٰ عومەرى).

۳. ومختیٰ نەباش :ئەو ژى دانا زەكاتا فترىٰ يە بەرى چەژنىٰ ب پتر
ژ دوو روژا ، ومكى هندهك پيئج يان دەھ يان پازدە روژا يان پتر
بەرى چەژنىٰ ددمن ، ئەفە يا خەلەتە ، چونكى كەسەكىٰ ژ
صەحابييا ومنە كرى يە .

ز. دىٰ بو كىٰ هيتە دان : زەكاتا فترىٰ دەيتە دان بو مروفيٰ
پيئتى ژ (هەزار ومسكىنا) بتىٰ .

* گرتتا شہشکا (شہش روژین ہہیقا شہوالی):

شہریعتی تہم یین ہانداین بو گرتتا روژیاا ژبلی ہہیقا پرمہزانی ،
وہکی : روژی گرتتا شہشکا (ستہ ایام من شوال) ، سونہتہ
کو پستی ہہیقا پرمہزانی مروف شہش روژیا بگرت - ونہ مہرجہ
لدیف ٹیلک بن - چونکی ٹہف شہش روژہ دگہل ہہیقا پرمہزانی
دہیتہ بہرامبہری روژیین سالہکی ، ژ کیسی (ابو ایوب الانصاری)
، کو پیغہمبہری خودی ﷺ گوت : ((من صام رمضان ، ثم أتبعہ ستا من
شوال ، کان کصیام الدھر)) [مسلم] . ٹانکو : ہہر کہسی پرمہزانی ب
روژی بت ، پاشی پستی ہنگی شہشا ژ شہوالی ژی بگرت ،
ہہروہکی ٹہو سالی ہہمی ب روژی بووی .

وٹہفہ وہکی روژیاا سالی یہ ، چونکی خیر ب دمہ خیرانہ ، فیجا
پرمہزان بہرامبہری دمہ ہہیقانہ ، وہہر شہش روژ بہرامبہر دوو
ہہیقانہ ، ہہروہکی د حہدیس (ٹوبان)ی دا ہاتی ژ پیغہمبہری ﷺ
گوت: ((من صام رمضان ، فشہر بعشرۃ أشهر ، وصیام ستہ أيام بعد الفطر ،
فذلك تمام صیام السنۃ)) ، [خرجہ احمد والنسائی فی الکبری وابن ماجہ وصحہہ الابانی] .
وگہلہک ژ ٹہہلی زانینی ٹہف روژی یہ ب (مستحب) دانایہ ژوان
ٹیمامی شافعی وٹہحمہد .

* هندەك خشتهيښ ب ساناھى بو ختم كړن وژبهركړنا قورثانا پيروز دقې ههيقې دا :

۱. بو ژبهركړنې : خشتهيهكې ژبهركړنا قورثانا پيروز ل ديف
دمې ژبهركړنا قورثانې وب پشت بهستن ل سهر شيانا ژبهركړنا
روژانه بو ثايتان ، ويريكهكا ب ساناھى ، بو نمونه :
۱. ټهگهر تو دروزهكې دا ثايتهكې ژ قورثانا پيروز ژبهركهى ،
دې قورثانې ژبهركهى دماوې (۱۷سال ۷ ههيف و ۹ روژان دا).
۲. ټهگهر دوو ثايتا ژبهركهى دې بته (۸ سال ۹ ههيف ۱۸ روژ).
۳. ټهگهر (۳) ثايت بن (۵ سال ۱۰ ههيف ۱۳ روژ).
۴. ټهگهر (۴) ثايت بن (۴ سال ۴ ههيف ۲۴ روژ).
۵. ټهگهر (۵) ثايت بن (۳ سال ۶ ههيف ۷ روژ).
۶. ټهگهر (۶) ثايت بن (۲ سال ۱۱ ههيف ۴ روژ).
۷. ټهگهر (۷) ثايت بن (۲ سال ۶ ههيف ۳ روژ).
۸. ټهگهر (۸) ثايت بن (۲ سال ۲ ههيف ۱۲ روژ).
۹. ټهگهر (۹) ثايت بن (۱۱ سال ۱۱ ههيف ۲ روژ).
۱۰. ټهگهر (۱۰) ثايت بن (۱۱ سال ۹ ههيف ۳ روژ).
۱۱. ټهگهر (۱۱) ثايت بن (۱۱ سال ۷ ههيف ۶ روژ).
۱۲. ټهگهر (۱۲) ثايت بن (۱۱ سال ۵ ههيف ۱۵ روژ).

۱۳. ئەگەر (۱۳) ئايەت بن (۱ سال ۴ ھەيف ۶ روژ).
۱۴. ئەگەر (۱۴) ئايەت بن (۱ سال ۳ ھەيف ۰ روژ).
۱۵. ئەگەر (۱۵) ئايەت بن (۱ سال ۲ ھەيف ۰ روژ).
۱۶. ئەگەر (۱۶) ئايەت بن (۱ سال ۱ ھەيف ۶ روژ).
۱۷. ئەگەر (۱۷) ئايەت بن (۱ سال ۰ ھەيف ۰ روژ).
۱۸. ئەگەر (۱۸) ئايەت بن (۰ سال ۱ ھەيف ۱۹ روژ).
۱۹. ئەگەر (۱۹) ئايەت بن (۰ سال ۱ ھەيف ۰ روژ).
۲۰. ئەگەر (۲۰) ئايەت بن (۰ سال ۱۰ ھەيف ۶ روژ).
۲۱. ئەگەر ھەر روژ تو لاپەرەككى ژبەرەكەى دىيىتە
(۱ سال ۸ ھەيف ۲ روژ) دا دىيىتە تمام بيت .
۲۲. ئەگەر ھەر روژ پەرەككى ژبەرەكەى دىيىتە
(۰ سال ۱۰ ھەيف ۶ روژ) دا دىيىتە تمام بيت.
- وژبىرنەكە ھەر پىتەكا تو دىيىتى دىيىتى دا دىيىتە بوته خىرەك
ھىتە نقيسسين ، وھەر خىرەك ب (۱۰) خىرايه ل دمف خودايى بلند.
- بو نمونه : تو دىيىتى : (بسم الله الرحمن الرحيم) ئەفە (۱۹) پىتن ودىي
ھىتە ھژمارتن ب (۱۹۰) خىرا وخودىي زىدە دكەت بو وي يىيىت ،
وڧىيجا تو چ دىيىتى بو ئايەتتىن دىيىتى و دوبارە كرنى وياته ژبەر.

ب. بو خاندنئ : خشتهيهك بو ختم كرنا قورئانئ دههيفئا ڤمهزانئ
 دا لديف دمئ خاندنئ ودابهش كرى ل سهر دمئ نقيئا :

جهند ختمئ	نقيئا سپيڊئ	يا نيقرو	يا نيقاري	يا مغرب	يا عهيشا
ختمهك	۴ (صفحة)	۴ لاپهر	۴ لاپهر	۴ لاپهر	۴ لاپهر
دوو ختمه	۸ لاپهر	۸ لاپهر	۸ لاپهر	۸ لاپهر	۸ لاپهر
سئ ختمه	۱۲ لاپهر	۱۲ لاپهر	۱۲ لاپهر	۱۲ لاپهر	۱۲ لاپهر
چار ختمه	۱۶ لاپهر	۱۶ لاپهر	۱۶ لاپهر	۱۶ لاپهر	۱۶ لاپهر
پينج ختمه	۲۰ لاپهر	۲۰ لاپهر	۲۰ لاپهر	۲۰ لاپهر	۲۰ لاپهر
شەش ختمه	۲۴ لاپهر	۲۴ لاپهر	۲۴ لاپهر	۲۴ لاپهر	۲۴ لاپهر
ههفت ختمه	۲۸ لاپهر	۲۸ لاپهر	۲۸ لاپهر	۲۸ لاپهر	۲۸ لاپهر
ههشت ختمه	۳۲ لاپهر	۳۲ لاپهر	۳۲ لاپهر	۳۲ لاپهر	۳۲ لاپهر
نهه ختمه	۳۶ لاپهر	۳۶ لاپهر	۳۶ لاپهر	۳۶ لاپهر	۳۶ لاپهر
دده ختمه	۴۰ لاپهر	۴۰ لاپهر	۴۰ لاپهر	۴۰ لاپهر	۴۰ لاپهر

* هندەك پېزانين دمبرارمى قورئانا پيروز:

قورئانا پيروز ئاخفتا خودى تعالايە ، ويا هنارتى ب ريكا جبيريلى
— عليه السلام — بو پيغمبهرى مه موحه ممهدى ﷺ د ماوى (۲۳)
سالا دا ،

۱. ژمارا سورمتين وي ۱۱۴ سورمتن. و ۳۰ جزئه و ۶۰ حزيه .

۲. ژمارا ثايه تين وي ۶۶۶۶ ثايه تن .

۳. ژمارا پيتين وي ۳۲۲۶۰۴ پيتن .

۴. ژمارا سورمتين ل مه كه هى هاتين خارى ۸۶ سورمتن .

۵. ژمارا سورمتين ل مه دينى هاتين خارى ۲۸ سورمتن .

۶. ژمارا په يقين قورئانى ۷۷۹۳۴ په يشن .

۷. ژمارا سوجدين د قورئانى دا هاتين (۱۴) سوجدمنه.

۸. ئي كه م ثايه تا هاتى خارى (هەر پينج ثايه تين د سبيكا سورمت

العلق) : (اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ (۱) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ (۲) اقْرَأْ

وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ (۳) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (۴) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ). [العلق]

۹. دوماهی ثابته هاتی خاری ژ قورئانی : (وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ) . [البقرة : ۲۸۱].

* هندەك بیرموری وهه لکهفتین هه یقا پرمه زانی:

۱. ل پرمه زانا سالا ئیکێ ژ هنارتنا پیغه مبهری ﷺ و محی بو هاته هنارتن .
۲. ل ۱۷ هه یقا پرمه زانا ۲ مشهختی بیرومیا شهری بهدری یه .
۳. ل ۲۸ هه یقا پرمه زانی ل سالا ۲ مشهختی (زهکاتا فتری) یا فهرز بووی .
۴. ل ۲۰ هه یقا پرمه زانا ۸ مشهختی بیرومیا فهکرنا مه کههی یه .
۵. ل ۲۴ پرمه زانا ۲۰ مشهختی ئیکهم مزگهفت هاته ئافاکرن ل (مصری) ب سهرکرداتیا (عهمری کوری عاصی) .
۶. ل ۲۷ پرمه زانا ۶۵ مشهختی خیلافهتا (عبدالملك کوری مروانی) دهست پی کر پشتی مرنا بابی وی (مروان کوری حکم) ی .
۷. ل ۲ پرمه زانا ۱۱۴ مشهختی شهری (بلاط الشهداء) هاته رویدان .
۸. ل ۱۵ پرمه زانا ۱۳۸ مشهختی ، سهرکرده (عبدالرحمن الداخل) ژ دمیریایی دمربازیوو بو دامه زراندا دموهتا ئیسلامی ل ئهنده لوسی .
۹. ل ۴ هه یقا پرمه زانا ۶۳۴ مشهختی موسلمانا ب سهرکرداتیا (خالد کوری وهلید) روم شکاندا و باژیری (بصری) لشامی فهکرنا

۱۰. ل ۲۵ پرمه زانا ۶۵۸ مشهختی شهرى (عين جالوت) هاته رویدان
دناقبه را موسلمان ومهغولا دا ل شامى، وموسلمان ب سهرکهفتن .

* حالى پيشيڼ (سلف) فى ئومهتى دگهل ههيقا پرمه زانى:

سهلهفين چاكيڼ فى ئومهتى حالى وان دگهل ههيقا پرمه زانا
پيروز جودا بى ژ حالى موسلمانين فى سهردمى ب تاييهتى ههر سى
چهرخين زيرينين دستيپكا فى ئومهتى ژ صهابيا (خودى ژوان
رازى بت)، وتابعيا، وتابعين تابعيا (خودى دلوقانيى ب وان بيهت)،
ئهقين كارو حاليڼ خو ژ پيغه مبهري خودى ښ و مرگرتين ،
چونكى ئهو دقى ههيقى دا گهلهكى مهرد ودمست فهكرى بوو ،
وخارن ددا ، وقورئان دخاند ، ونقيژين شهقى دكرن ههتا پيت وى
يڼ پيروز شهق شهق دبوون ، وژ بلى فان ژ عيبادمتين دى يى كو
وى دههيقا پرمه زانى دا چهند جار زيدمتر لى دكر ژ دمپن دى ،
وسهلهفين چاكيڼ فى ئومهتى يڼ لديق سوننهت وريكا وى
چووڼ

قيجا سهلهفا هندهك حال وكار دههيقا پرمه زانى دا ههبين جودا ژ
ههيقىڼ دى :

ژوان ئيمامى مالكى كورى ئهنهسى - خودى دلوقانيى پى بيهت
- ئهو بوو يى كو دمرسين وى ژ مزگهفتا پيغه مبهري ښ نه دهاته

راوہستان ، دا ل ڀرمه زانیٰ راوہستینت چونکی مڙیل دبوو ب خاندنا
 قورئانیٰ ڦه ، گاڦا هه ڦا ڀرمه زانیٰ ب سهردا هاتبا دا ڙ دمرسا
 حه دیسی رقت وروینشتا ئه هلی زانینی ، ودا بهر ڦ خاندنا قورئانیٰ
 چت ل سهر مصحفی .

وسوفیانیٰ ئه وری - خودی دلوڦانیٰ پی بیته - هه که که هشتبا
 ڀرمه زانیٰ دا هه می عیبادتا هیلت ، ودا بهر ڦ خاندنا قورئانیٰ ڦه
 چت .

و ئیمام موحه ممدی کوری ئیسماعیلی بوخاری - خودانی
 صهیحی - خودی دلوڦانیٰ پی بیته - دهر روزه کا ڀرمه زانیٰ دا
 ختمه ک قورئانیٰ دکر ، وهر سی شه ڦا ختمه ک دکر .

وسه عیدی کوری جوبهیری - خودی دلوڦانیٰ پی بیته - هه دوو
 شه ڦا جاره کی قورئان ختم دکر .

و وهلیدی کوری عبدالملکی ، هه سی روزا ختمه ک دکر ،
 وډڀرمه زانه کی دا هه ڦده ختمه کرن .

و ڦه تادهی - خودی دلوڦانیٰ پی بیته - هه هفت روزا جاره کی
 قورئان هه می دخاند ، وهه که بیا ڀرمه زان هه سی روزا جاره کی

ختمهك دكر ، وههكه بيا دمهكښن دوماهيږ ههر شهف ختمهك
دكر.

و رمبهي كورئ سولهيماني - قوتابيږ ئيمامي شافعي - خودئ
دلوفانيږ پږ بيهت - گوت : شافعي د پرمهزانيږ دا شپست ختمه
دكرن ، ئانكو د ههر شهفهكيږ دا دوو جارا ختم دكر ، ودهر
ههيفهكيږ دا سيه ختمه دكرن ، ئانكو ههيفښن ژ بلي پرمهزانيږ .
فيجا ئهم چهند دويرن ژفان پيشيښن خوه (سلف الصالح)!

وههرومسا (وكيعي كورئ جهراحي) دههر شهفهكا پرمهزانيږ دا
ختمهك وسيكهكا قورئانيږ دخاند ، ودوازه ركاعهتښن نقيژا
(صلاة الضحى) دكرن ، وژ نيږرو ههتا ئيږاري نقيژ دكرن .

وههرومسا (قاسمي كورئ عهلي) بهحسي بابيږ خو دكهت (ئيبن
عساكر) خودانيږ (تاريخ دمشق): دگوت : بابيږ من بهردموام بوو
ل سهر نقيژښن جهماعهت وخاندنا قورئانيږ ، وههر خوتبه ختمهك
دكر ، ول پرمهزانيږ ههر روژ ختمهك قورئانيږ دكر ، ويئعتكاف ل
منارا شهرقيږ دكر ، ئانكو : ل مزگهفتا ديمهشقيږ .

(ابن رجب الحنبلي) دپيژت : بهحسي دياركرنا كارئ فان سهلهفا
، وچونكي نهيا هاتي كرن مروف قورئانيږ ختم بكهت د

کیمتر ژ سږ روژا دا ، چونکی ههکه مروف دکیمتر ژ سږ
 روژا دا قورئانی تمام بکته مروف تی ناگهیت ، ونه می یا ژ فږ
 چهندي هاتی کرن .

فږجا (ابن رجب) دبیژت : (بږ گومان ئهو نه میا هاتی کرن ژ
 خاندنا قورئانی د سږ روژا کیمتر دا - ئهفه ههکه مروف
 بهردموام بت - کو مروف ژيانا خو هه می هوسا بخوینت قورئانی
 ژ سږ روژا کیمتر ، بهلی ئهو دمین خودان قه درو وبها ، ومکی
 هه میا پرمه زانی ، وب تاییه تی وان شه قین مروف زیندی دکته ژ
 بهر شه فا (لیلة القدر) ، یان د جهین خودان بها دا ، ومکی
 مه که می یږ بجیته ویږی ونه خه لکی ویږی بت ، هنگی خیره
 (مستحبة) کو مروف گه لهک ژ قورئانی بخوینت ، بو ب دمست
 فه ئینانا خیرا ومختی و جهی (زمان ومکان) ، وئفه گوتتا -
 ئیمام - (ئحمده و ئیسحاق یه وژیلی فان ژی ژ ئیماما ، وههروسا
 کارئ بیټ ژبلی وان ژی بهلگه یه ل سهر فږ چهندي) ژ پهرتوکا
 (لطائف المعارف).

وههروسا (ابن رجب) دبیژت : ئیمامی شافعی - خودی ژی رازی
 بت- گوت : (ئز ههز دکهم زهلام مهردینی ل دهف خو زیده
 بکن ده میا پرمه زانی دا ، چاقلیکرن ب پیغه مبهری خودی ،
 وژبه ر پیتمی یا خه لکی ب فږ چهندي ، وژبه ر مژیلی یا گه لهک

ژوان ب روژی ونقیژا فه لسهر شولین خوه)، فیجا مهردینی دههیا
پمهزانی دا ل سهر خودانی مهردینی وکهرمی تشتهکی باشه .

* گوتین مهزنه زانایا دمرباری روژی وههیا پمهزانی :

۱. زانای بهریز (عمرو بن قیس)- خودی دلقانی پی بیته -
دگوت : (بهحشت وسهرفرازی بو وی کهسی بت پی نهفسا خو
چاک بکهت ژبهری پمهزان ب سهردا بهیت). [لطائف العارف ص ۱۳۸].

۲. (عومهری کوری خهطابی)- خودی ژی رازی بت - دگوت :
دمی پمهزان هاتبا ،(بخیر بیتهوا مه پاقر دکهت ژ گونهها).

۳. گوته (أحنف بن قیس)ی- خودی دلقانی پی بیته - دمی
ژی وی مهزن بووی : (تو پیرمیهرکی مهزنی وروژی ته لاواز
دکهت) .. وی گوت : (ئهز خو پی حازر دکهم بو سهفههرکا
دریژ ، و صهبر ل سهر طاعهتی خودی سقکتره ژ صهبر ل سهر
عهزبا وی).

۴. و (نافع کوری ئیین عومهری) - خودی ژوان رازی بت- دگوت :
(ئهز تیهر نهییمه ئهوه ئهز موسلمان بویم).

۵. و (بابی سولهیمانی دارانی) دگوت : (ههکه ته کارمک ژ کارین دنیا وئاخرمتی ههبت ، چ نهخوه ههتا تو وی کاری جی بهجی دکهی ، چونکی خارن عهقلی دگهورت).

۶. و ژکیسی (ئهبو عمران الجونی) دگوت : (دهاته گوتن : ههر کهسهکی بقییت دلی وی روهن بیت بلا خارنا خو کییم بکهت).

۷. و ژکیسی (عثمان بن زائدة) گوت : سوفیانی ثهوری بو من نمیسی : (ههکه ته بقییت لهشی ته ساخلم بت ، وخهوا ته کییم بت ، تو خارنا خو کییم بکه).

۸. و (حسن بن یحیی الخشني) دبیژت : (ههر کهسی بقییت چاقین وی روندکا بریژن ، ودلی وی نازک بت ، بلا بخوت وقهخوت د نیف زکی خو دا - ئانکو : زکی خو تژی نهکهت).

۹. و ژکیسی ئیمامی شافعی ، دبیژت : (ئهز تییر نه بیمه ئهفه شازده ساله ، ئیلا جارمکی تی نهبت ئهوژی من هلاقییت ، چونکی تییربون لهشی گران دکهت ، وتیگههشتتی دبهت ، وخهوی دثییت ، وخودانی خو لاواز دکهت بو عیبادمتی).

۱۰. و (ابن عبدالبر) دیبڑت : (بهسی مروقی یه خودایی بلنددیڑت - الصوم لی- روژی بو منه ، بو بهایی روژی ل سهر ههمی عیبادتیّن دی).

*** هندەك دوعایین كومكەر (جامع) بو هه‌یقا رهمه‌زانی:**

۱. اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ، وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.

۲. اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، ابْنُ عَبْدِكَ، ابْنُ أُمْتِكَ، نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، مَاضٍ فِيَّ حُكْمُكَ، عَدْلٌ فِيَّ قَضَاؤُكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رِيعَ قَلْبِي، وَنُورَ صَدْرِي، وَجَلَاءَ حُزْنِي، وَذَهَابَ هَمِّي.

۳. اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي حُبَّكَ، وَحُبَّ مَنْ يَنْفَعُنِي حُبُّهُ عِنْدَكَ، اللَّهُمَّ مَا رَزَقْتَنِي مِمَّا أَحَبُّ فَاجْعَلْهُ قُوَّةً لِي فِيمَا تُحِبُّ، اللَّهُمَّ مَا رَزَوْتَنِي عَنِّي مِمَّا أَحَبُّ فَاجْعَلْهُ فَرَاغًا لِي فِيمَا تُحِبُّ.

۴. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ .
۵. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ .

٦. رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

٧. رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ .

٨. رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا .

٩. لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ .

١٠. رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ .

١١. رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا فُرَّةً أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا .

١٢. رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ .

١٣. اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْإِيمَانَ وَزَيِّنْهُ فِي قُلُوبِنَا، وَكَرِّهِ إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ، وَاجْعَلْنَا مِنَ الرَّاشِدِينَ .

١٤. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْجُبْنِ وَالْهَرَمِ وَالْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ .

١٥. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ، وَدَرَكِ الشَّقَاءِ، وَسُوءِ الْقَضَاءِ، وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ .

١٦. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى، وَالشَّقَى، وَالْعَفَافَ، وَالْغِنَى .

١٧. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَمِلْتُ، وَمِنْ شَرِّ مَا لَمْ أَعْمَلْ .
١٨. يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ .

١٩. اللَّهُمَّ أَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِنَا، وَأَصْلِحْ ذَاتَ بَيْنِنَا، وَاهْدِنَا سُبُلَ السَّلَامِ، وَنَجِّنَا مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ، وَجَنِّبْنَا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ، وَبَارِكْ لَنَا فِي أَسْمَاعِنَا، وَأَبْصَارِنَا، وَقُلُوبِنَا، وَأَرْوَاحِنَا، وَذُرِّيَّاتِنَا، وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ، وَاجْعَلْنَا شَاكِرِينَ لِنِعْمِكَ مُشِينِينَ بِهَا عَلَيْكَ، قَابِلِينَ لَهَا، وَأَتِمِّمَهَا عَلَيْنَا.

٢٠. اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفُوٌّ كَرِيمٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي .

٢١. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي، وَجَهْلِي، وَإِسْرَافِي فِي أَمْرِي، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي هَزْلِي وَجِدِّي، وَخَطْئِي، وَعَمْدِي، وَكُلَّ ذَلِكَ عِنْدِي .

٢٢. اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ، وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ، وَالسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ، وَالْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ، وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ، وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ .

٢٣. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ، وَمِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ، وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ، وَمِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَؤُلَاءِ الْأَرْبَعِ .

٢٤. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَشْرِكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ.

٢٥. اللَّهُمَّ أَعِنَّا عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ

* دوماهيك :

موسلمانن هیژا : دقن نامیلکی دا بو ته هاته دیارکرن کا روژیا
رّمهزانی چهند یا بخیره ، وههروسا بو ته هاته دیارکرن ئەو
تشتین ب قن ههیمقن قه گریدای ب رنکهکی کورت ، قیجا
هر ومختهکی ته بقیّت کارهکی بکهی ونهخاسمه د ههیمقا
رّمهزانی دا یی ب لهز نهبه ، بهلن گهلهک ل دیف ههره وبو خو
پسپارا ماموستاییت ئاینی یین باومریکری بکه ژبهری تو وی
کاری بکهی ، دا خیر وبهرهکته وخوشیا قن ههیمقن ژ دستین
ته نهچن ودا بهییه پاراستن ژ گونهه ونهخوشییت دونیا وئاخرمتی ،
ول دوماهی ژ خودایی بلنددخازم ئەف نامیلکه بیته جهی مفای بو
هر کهسهکی موسلمان وخودان ئیمان .

وئەز هیمقن ژ خودی دکهم ئەو قن کاری بکهته دتهرازییا خیریّت
من ودمیابیّت من دا وهر کهس پیتهکا زانینی نیشا من
دای.سبحانک اللهم وبحمدک ، أشهد أن لا اله الا أنت أستغفرک
وأتوب
الیک ،

وب دوما هیک هات ب ههزکرنه خودی لروژا دوو شهمی
۱۱ شعبانی ۱۴۳۸ هجری بهرامبهر ۸ / ۵ / ۲۰۱۷ .

* ژیدمرین نامیلکی :

- قورئانا پیروز .
۱. صحیح البخاری.
۲. صحیح مسلم.
۳. مختصر الفقه الاسلامی ، للتویجری.
۴. صحیح فقه السنة ، ابو مالک کمال بن السید سالم.
۵. الشامل المیسر فی فقه الکتاب والسنة ، محمد صبحی حلاق .
۶. الوجیز فی فقه السنة والکتاب العزیز ، عبدالعظیم بدوی.
۷. الملخص الفقہی ، صالح الفوزان .
۸. هندەک نامیلکین کوردی، وژوان- روژیگرتنا هه‌یقا پهمه‌زانئ-
- یا مه‌لا جلیل صادق باخوڕنیفی .
۹. ته‌فسیرا سانا‌هی ، تحسین دوسکی .
۱۰. فتوایین مه‌زنه زانا‌یا .
۱۱. وه‌ندەک ژیدمرین دی .. وه‌ک المکتبه‌ الشاملة .

* فهرست (ناقهروکا بابەتا)

ز	ناقهروکا بابەتا	لاپەر
۱	دەستپێک	۲
۲	قەدر و قیمەت و بهایی هەیفا پرمەزانی	۴
۳	چاوا خو ئامادە بکەین بو پرمەزانی	۸
۴	پێناسە و حوکمی روژیی هەیفا پرمەزانی	۱۱
۵	ئەحکامی روژیگرتی	۱۳
۶	ئەوتشتی روژی پی دکەفن	۱۵
۷	حوکمی روژیا ئافرەتا دووگیان و شیر	۱۷
۸	ئەو تشتی کو دروست و حەلالن بو مروفی روژگر	۱۹
۹	ئاداب و سوننەتی روژیگرتی	۲۳
۱۰	مفا و بهایی روژی و روژیگرتی	۲۵
۱۱	قەدر و بهایی شەفا قەدری	۲۸
۱۲	ئییەتکاف	۳۴

۱۳	زەكاتا فترى	۳۸
۱۴	گرتتا شەشكا	۴۴
۱۵	هەندەك خشتەيىن ب ساناھى بو ختم كرنا قورئانى	۴۵
۱۶	هەندەك پىزانين دىربارەى قورئانا پىرە	۴۸
۱۷	هەندەك بىرمومرى وەلەكەفتىن ھەيما رەمەزانى	۴۹
۱۸	حالى پىشىيىن قى ئومەتى دگەل رەمە	۵۰
۱۹	گوتتىن مەزنە زانايا دىربارەى روژيى و رەمەزانى	۵۴
۲۰	هەندەك دوعايىن كومكەر بو رەمەزانى	۵۷
۲۱	دوماھىك	۶۰
۲۲	ژىدىرىن نامىلكى	۶۱
۲۳	فەھرەست	۶۲

چاوا

خیرا هه یقا ره مه زانن^v

ب دهست خوڤه بینین ؟